

В. С. РИЖИКОВ

Кіровоградський інститут ім. Святого Миколая МАУП

М. І. ЯКІБЧУК

Національний форум профспілок України

ХАРАКТЕРИСТИКА ПСИХОЛОГІЧНИХ ЯКОСТЕЙ І ВЛАСТИВОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ — ЛІДЕРА ПРОФСПІЛКОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ

Наукові праці МАУП, 2009, вип. 2(21), с. 184–186

Розкривається значення психологічних якостей і властивостей — складових психограми для сучасного працівника профспілкової організації як лідера найманих працівників у боротьбі за свої конституційні права. На основі проведеного аналізу літератури та опитування наведено основні психологічні чинники лідера профспілкового руху.

Психографія як наука являє собою дослідження енергоінформаційних повідомлень, які належать до людини, до живого та неживого світу в образах письменності психічної енергії у психограмі. Психограма реалізується як письменність психіки. Психограма розкриває, пояснює, вивчає інформацію психічних процесів, які виражаються не в словах, досліджує причини захворювань і проблем, характеризує пацієнта за якістю з енергетичної точки зору, визначає джерело й рівень негативних енергій в його організмі. Засіб впливу на негативну енергію проводиться зі зміною лінії, її образного змісту, створенням позитивних образів розвитку процесу. Дослідження починається перенесенням психічної енергії пацієнта на матеріал письменності, перетворенням у механічну енергію в русі руки міокинетичним процесом [1].

Психограма — це складова, окрема частина професіограми, яка у конкретних і достатньо повних формулюваннях надає опис визначеного виду професійної діяльності, іншими словами, відображає особливості та специфіку тієї чи іншої виробничої діяльності [3].

Психограма чітко відображає психологічний портрет ідеального працівника, визначає вагомі психофізіологічні пріоритети у профвідборі.

Провівши аналіз спеціальної літератури і власних наукових досліджень, можемо дійти висновку, що психограма повинна містити в собі наступні чинники та складові [2; 3]:

- а) рівень вимог до психології особистості, що відбирається на ту або іншу посаду, необхідно докладно проаналізувати у спеціальному підрозділі професіограми — психограмі;
- б) для оцінювання психологічних якостей особистості, що відбирається на посаду, повинні бути в наявності відповідні психодіагностичні засоби;
- в) відбір психодіагностичних засобів профвідбору має відповідати вимогам психограми за кожною окремою посадою;
- г) ефективність профвідбору, як і подальшого професійного маршруту, повинна забезпечуватися наявністю експертної системи.

Нами було проведено спеціальне анкетування у профспілкових організаціях Національного форуму профспілок України для визначення професійно важливих якостей працівників профспілкових організацій. Загалом було понад 400 опитованих різного віку, професії, статі, при цьому була проведена середньостатистична математична обробка отриманих результатів.

Важливим поняттям у психологічній роботі є психограма — виокремлення та опис якостей людини, необхідних для успішного виконання даної трудової діяльності. Такі якості називаються професійно важливими якостями (ПВЯ)¹.

¹ Наведені нижче цифри — оцінка респондентів за ваговими коефіцієнтами у шкалі стобального оцінювання.

Особистісні якості — 96:

- спрямованість на захист інтересів найманих працівників 100
 - психологічна стійкість і витримка 90
 - риси характеру: цілеспрямованість, воля, наполегливість, сміливість, рішучість 90
 - самовладання та вміння стримувати свої почуття на людях 100
 - соціальна нормативність (відповідність моральних установок загальноприйнятими нормам поведінки і взаємовідносин з іншими людьми) 90
 - професійна спрямованість до критичної самооцінки 90
 - моральні якості: почуття професійного обов'язку, чесність, порядність, толерантність 90
 - соціальні якості: комунікативність, товариськість, тактовність, терпимість 90
 - лідерство у профспілковій організації 100
 - порозуміння як з найманими працівниками, так і з роботодавцями і власниками підприємств 90
 - співчуття у зв'язку з проблемами інших 90
 - уміння розв'язати напружену психологічну ситуативну обстановку 100
- Інтелектуальні якості — 91:*
- вербально-логічні здібності (компонент інтелекту, пов'язаний з формуванням явищ у зрозумілій формі й використанням логічних закономірностей) 90
 - лічильно-математичні здібності (компонент інтелекту, пов'язаний з віддзеркаленням явищ у чисельній формі і використанням кількісних закономірностей) 90
 - пам'ять (компонент інтелекту, що характеризує особливості оперативної і довгострокової пам'яті) 100
 - увага (характеристика обсягу, стійкості, розподілу, швидкісного переключення) 100
 - витривалість до напруженого і тривалого спілкування з емоційно налаштованими людьми 100
 - витривалість до постійної розумової та інтелектуальної публічної діяльності 90
 - розвиненість евристичного, системного та образного типів мислення, уявлення 80

- темп психічних процесів (швидкість ефективного протікання психічних процесів, що забезпечує здатність до роботи у нав'язливому темпі в умовах обмеження лімітом часу) 80

Психофізіологічні якості — 87:

- висока емоційна стійкість 100
- стійкість діяльності в умовах стомлення, що розвивається 80
- стійкість в умовах публічної діяльності при дефіциті часу та малій інформації для упередженого висловлення точки зору та аналізу поточної ситуації 90
- здатність успішно переробляти та аналізувати додаткову інформацію на тлі основної діяльності 90

Фізичні якості — 82:

- загальний фізичний розвиток 90
- загальна фізична підготовка, що стимулює витривалість публічну професійну діяльність 90
- фізична підготовка організму для здорового способу життя 80

Емоційно-вольова сфера

особистості — 88:

- висока емоційна стійкість 100
- наполегливість у відстоюванні інтересів інших 100
- рішучість 90
- сміливість 80
- самовладання й витримка 80
- уміння зберігати працездатність в умовах постійної публічності при виконанні своїх професійних обов'язків 90
- уміння зберігати працездатність в умовах стомлення, що розвивається 80
- уміння зберігати активність при малій навантаженості інформацією і особистому спілкуванні 90
- цілеспрямованість 80
- суспільна активність 100
- урівноваженість та виваженість у спілкуванні та прийнятті рішень 80

Нормативність — 81:

- дисциплінованість 90
- ретельність 80
- почуття обов'язку і відповідальності 80

Комунікативні якості — 88:

- самостійність 90
- уміння брати на себе відповідальність за ухвалені рішення й дії 90
- авторитет у колективі 100

• товариськість	80	• здатність проаналізувати ситуацію	
• чуйність	80	й прийняти рішення на основі наочних	
• здатність уникати та розв'язувати		зразків	80
конфліктні ситуації	100	• здатність оперувати абстрактними	
• гнучкість	80	поняттями при оцінюванні обстановки	
• тактовність	90	й ухваленні рішення	90
• терпимість	80	• лічильно-математичні здібності	90
• толерантність	90	• уміння діяти нешаблонно, швидко	
<i>Ставлення до себе — 82:</i>		приймати рішення в обставинах,	
• самоконтроль	100	що мають тенденцію до зміни	80
• самокритичність	80	• точність і старанність при вирішенні	
• здатність помічати та виправляти		розумових завдань	90
власні помилки	80	• витривалість до напруженої	
<i>Ставлення до праці — 90:</i>		психологічної і розумової діяльності	100
• працьовитість	100	<i>Мовлення — 97:</i>	
• уміння ефективно працювати		• здатність чітко, лаконічно формулювати	
у напружених психологічних умовах	80	свої думки	100
• уміння самостійно знаходити		• гарна дикція	90
та виконувати завдання	90	• здатність мовного апарату до інтенсивної	
Здібності — 92		й тривалої роботи у психологічному	
<i>Пам'ять — 90:</i>		напруженні	100
• швидке запам'ятовування зорової		Таким чином, розроблені компоненти психо-	
інформації	100	грами працівника профспілкової організації да-	
• швидке запам'ятовування слухової		ють можливість науково підійти до формування	
інформації	100	професійно важливих якостей, що лежать в основі	
• запам'ятовування матеріалу,		успішної професійної діяльності профспілкового	
що має внутрішній логічний зв'язок	90	лідера.	
• тривалість збереження інформації			
в пам'яті	80		
• точне відтворення матеріалу після			
короткого зорового пред'явлення	90		
• точне відтворення матеріалу після			
короткого слухового пред'явлення	90		
<i>Мислення — 87,5:</i>			
• уміння оперувати даними для			
передбачення змін обстановки,	90		
результатів діяльності			
• уміння створювати правильне подання			
про реальний процес за одержуваною			
інформацією	80		

Література

1. Ибадов Я. С. Вселенная, информация и человек // Эльм. — 2002. — № 9, 19 сент. — С. 14–18.
2. Макаров Р. Н., Герасименко Л. В. Теория и практика конструирования целевых моделей операторов особо сложных систем управления: Монография. — М.: МАПЧАК, 1997. — 532 с.
3. Рижиков В. С. Професіограма сучасного юриста на прикладі фрагменту "Економічна культура юриста" // Військова освіта: 36. наук. пр. — 2004. — № 2(14). — С. 60–67.

Раскрывается значение психологических качеств и свойств — составляющих психограммы для современного работника профсоюзной организации как лидера наемных рабочих в борьбе за свои конституционные права. На основании проведенного анализа литературных источников и опроса приводятся основные психологические составляющие лидера профсоюзного движения.

In scientific article importance psychological quality and characteristic — forming, modern workman to trade-union organization, as leader mercenary worker in fight for their own constitutional rights. On the grounds of called on analysis of the literary sources and questioning happen to main psychological forming leader of the trade-union motion.

Надійшла 10 лютого 2009 р.